

*Let's
create*
Norrköping

KS 2016/1381 303

Energiplan för Norrköpings kommun 2009-2030

 norrkoping.se

 facebook.com/Norrkopingskommun

 instagram.com/norrkopings_kommun

Innehåll

Inledning	5
Energipolitiken i Norrköping	7
Avgränsningar	8
Lagstiftning, globala och nationella energimål	9
Gemensam klimatvision Linköping - Norrköping	11
Varje aktör råder över sitt ansvarsområde	12
Hållbarhetsbedömning	13
Uppföljning	15

Energiplanen är framtagen av representanter från kommunens verksamhetskontor och bolag.

Antagen av kommunfullmäktige den 30 mars 2009. Aktualiserad av kommunfullmäktige 28 augusti 2017.

Energiplanen gäller för hela den kommunala förvaltningen, kommunala bolag och kommunalförbund. Energiplanen är ett övergripande styrdokument som anger inriktningen i stort för energisystemet i Norrköpings kommun.

Förord

Miljö- och klimatfrågorna står i fokus inom väldigt många områden. Hur vi värmer upp våra hus, vad vi tankar våra bilar med eller hur vi får el till den tekniska utrustning vi behöver. Det gemensamma är att vi alla är beroende av energi av olika slag.

Frågan om energiutvinning är lika aktuell i dag som den har varit under många århundranden. Detta är väldigt påtagligt för Norrköping som byggdes upp mycket tack vare tillgång till vattenkraften i Motala ström. Precis som i dag togs naturtillgångarna om hand för att utveckla och skapa tillväxt och göra livet bättre och enklare för väldigt många.

Men medaljen har även haft en baksida, vår allt mer energikrävande livsstil har satt sina spår i vår natur och vår miljö. Varje tid har sina utmaningar och under de senaste årtiondena har energifrågorna och hotet om allvarliga klimatförändringar dominerat debatten. Forskare runt om i världen blir allt mer övertygade om att mänskliga aktiviteter har en stor påverkan på jordens klimatutveckling. Detta påverkar givetvis även oss i Norrköping, därför ska vi vara med i den gröna omställningen.

Norrköping ska vara en energieffektiv kommun och den energi vi använder ska vara förnybar. Det som är skadligt för vår miljö ska fasas ut. Varje positiv förändring på miljö- och energiområdet som genomförs inom privata hushåll, företag, föreningar och myndigheter med flera, innebär mindre slöseri

med resurser och mindre utsläpp till miljön. Genom satsning på lokal produktion av förnybara energislag, hållbara energisystem och nya bränslen skapas dessutom nya arbetstillfällen vilket i sin tur gynnar den ekonomiska tillväxten.

Norrköpings tydliga mål är att vi ska ha 100 procent förnybara energikällor till år 2030. För att vi ska klara det måste vi alla hjälpas åt. Tekniken går framåt i rasande fart, men det räcker inte. Vi måste alla tänka till på vad vi som privatpersoner, företagare eller kommun kan bidra med. Vad är det som är mest klimatsmart, kan vi tanka bilen med miljövänligt bränsle, kan vi åka kollektivt och kan vi ta tåget istället för flyget?

Ingen kan göra allt men alla kan göra något. Rätt hanterat och med rätt inställning når vi våra mål. Norrköping har stora möjligheter, nu gäller det att vi utvecklar dessa!

Karin Jonsson
Kommunalarbetsråd

VISSTE DU ATT

75-80 % av utsläppen av klimatpåverkande växthusgaser beror på energianvändningen?

Inledning

Det finns två starka skäl att ha ett aktivt förhållnings-sätt till energifrågorna. Det första är att ca 75-80 % av utsläppen av klimatpåverkande växthusgaser beror på energianvändningen. Detta nödvändiggör en övergång från fossila till förnybara energislag och drivmedel med ringa eller ingen effekt på den globala uppvärmningen. Det andra skälet är att energi är en stor kostnadspost för många.

Sverige är i dag ett av de länder i världen som gör av med mest energi per capita. Skillnaden gentemot andra länder förklaras inte enbart av ett kallare klimat, långa transportavstånd och energiintensiv industri. Stora delar av Sverige har ett klimat jämförbart med stora delar av kontinenten och flera andra länder har också en elintensiv industri som har att förhålla sig till högre elpriser än i Sverige. Det finns enligt energiforskningen en stor potential att hushålla med energi i Sverige, utöver de effektiviseringar som redan skett.

Detta utgångsläge innebär inte enbart problem. Det rymmer också avsevärda positiva möjligheter. Förutsättningarna för en långsiktig framgångsrik omställning till ett nytt energisamhälle torde aldrig ha varit större än nu. Sverige ligger i internationell topp när det gäller energikunnande och just vår region har länge haft en ledande position inom energiforskning, utbyggnad av fjärrvärme och kommersiell utveckling av till exempel bioenergi och energikombinat. Utöver nödvändig miljöförbättring finns det mycket att tjäna på att utveckla och förändra vårt sätt att utnyttja energi. Ett hållbart energisystem står inte i motsättning till fortsatt utveckling och ökad välfärd.

I denna energiplan har vi tagit fasta på båda aspekterna av energiomställning – energieffektivisering och övergång till förnybara energislag. Detta ska ske i ett robust energisystem med god försörjningstrygghet vid extrema väderlägen och yttre omvärldsförändring.

VISSTE DU ATT

Sverige är i dag ett av de länder i världen som gör av med mest energi per capita?

Energipolitiken i Norrköping

Inriktningen för energipolitiken i Norrköping är att vi ska minska vår energianvändning samt använda energi på ett effektivt sätt. Det handlar både om hushållning, teknikutveckling och beteendeförändring. Vi ska också se över energibehovet och använda rätt energislag vid rätt tillfälle, det vill säga vi ska anpassa energislaget efter det som ska göras så att verkningsgraden blir så hög som möjligt. Fossila bränslen och energislag ska fasas ut och ersättas av alternativ med förnybart ursprung från exempelvis sol, vind och biobränsle. Energisystemet ska vara robust och tåla de konsekvenser som ett förändrat klimat kan innebära. Det betyder att energisystemet ska tåla både fysiska

och socioekonomiska påfrestningar som exempelvis kraftiga skyfall, stormar och klimatflyktingströmmar.

Handlingsplan

För att konkretisera de åtgärder som ska genomföras i den kommunala organisationen för att nå målen kompletteras energiplanen med en handlingsplan. Handlingsplanen är framtagen i samarbete med berörda kontor och förvaltningar i kommunen. I handlingsplanen beskrivs vilka åtgärder som ska genomföras, vem som har ansvar för genomförandet samt en tidplan för genomförandet.

Energimålen för Norrköping

Energianvändningen ska effektiviseras med minst 30 % till år 2030 jämfört med år 2005.

År 2030 använder vi endast förnybara energislag och bränslen.

Följande indikatorer används för att följa upp att målen uppfylls¹:

1. Energianvändning/invånare och sektor²
2. Andel förnybar energi/sektor²
3. Andel fordon som primärt drivs på förnybart bränsle per bränsleslag och sektor²
4. Energianvändning/ytenhet (kWh/m²) för kommunens fastigheter

¹ Varje aktör bör inom sitt område ta fram lämpliga indikatorer som visar på energiprestandan.

² Sektorsindelningen följer Statistiska centralbyråns, (SCB:s) indelning för statistik för kommunala energibalanser, det vill säga industri och byggverksamhet, transporter, jordbruk, skogsbruk och fiske, hushåll och offentlig verksamhet samt dessutom kommunen som organisation.

Avgränsningar

Energiplanen gäller för Norrköpings kommuns geografiska område. Energianvändningen i sjöfart och luftfart ingår inte i planen eftersom dessa verksamheter är att anse som nationella och internationella angelägenheter med ringa påverkansmöjlighet på kommunal nivå. Transportsektorn i övrigt ingår i energiplanen.

Till energiplanen finns även en bilaga, Nuläge, energistatistik och hållbarhetsbedömning 2015, där nulägesbeskrivning samt konsekvensanalys beaktas.

Lagstiftning, globala och nationella energimål

Lagen om kommunal energiplanering

Enligt lagen (1977:439, ändrad senast 2004:602) om kommunal energiplanering är varje kommun skyldig att ha en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi. Om genomförandet av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska en miljöbedömning ske. Energiplanen ska beslutas av kommunfullmäktige.

Lagen om energikartläggning i stora företag

2014 trädde lagen (2014:266) om energikartläggning i stora företag (EKL) ikraft. Lagen syftar till att uppnå en ökad energieffektivitet i stora företag vilket även kan inkludera kommunala bolag. Energitkartläggningen ska genomföras minst vart fjärde år.

FN:s 17 Globala hållbarhetsmål och de 16 Nationella Miljömålen

I september 2015 beslutade FN om 17 globala hållbarhetsmål, Agenda 2030 för en hållbar

utveckling. I Sverige har regeringen antagit 16 nationella miljömål som ska uppnås senast 2020. De båda dokumenten är dock nära kopplade till varandra och båda har tydliga mål kring energi och klimat. Energiplanen bidrar därför till att uppnå främst de globala hållbarhetsmålen kring hållbar energi för alla och bekämpa klimatförändringen samt det nationella miljö kvalitetsmålet begränsad klimatpåverkan.

Parisavtalet

Den 4 november 2016 trädde klimatavtalet från Paris COP21 i kraft. Undertecknande länder åtar sig nu att bidra till en minskning av utsläppen av växthusgaser. Sverige är ett av de länder som ratificerat avtalet. Målsättningen är att den globala temperaturökningen ska hållas väl under 2 grader och att ansträngningar ska göras för att begränsa temperaturökningen till 1,5 grader. Alla undertecknande länder ska också uppdatera sina klimatåtgärder vart femte år.

VISSTE DU ATT

Sverige ligger i internationell topp när det gäller energikunnande och just vår region har länge haft en ledande position inom energiforskning?

Gemensam klimatvision Linköping-Norrköping

Under våren 2008 tog kommunfullmäktige i Linköpings och Norrköpings kommuner beslut om följande klimatvision:

Linköping och Norrköping – den klimatsmarta regionen.

Tillsammans medverkar vi till att hejda den globala och lokala klimatpåverkan. Linköpings och Norrköpings kommuner är föregångare i klimatarbetet genom att:

- **all kommunal planering** sker klimatmedvetet, med fokus på att minska utsläppen av växthusgaser och anpassa samhället till framtida klimatförändringar
- **alltid välja förnybara energikällor** inom transport- och energisystem

- **vid all upphandling** ställa klimat- och miljökrav
- **öka klimatengagemanget** och kommunicera klimatfrågan med medarbetare, förtroendevalda, boende och verksamma i kommunen
- **stödja affärsdriven** miljöteknikutveckling

Klimatvision ska implementeras i hela den kommunala organisationen. Detta innebär att alla verksamheter har ett ansvar för att minska sina utsläpp av klimatpåverkande gaser. För att åstadkomma detta måste energianvändningen minska och en övergång ske till förnybara bränslen.

Varje aktör råder över sitt ansvarsområde

Den kommunala energiplaneringen har ändrat karaktär i och med 90-talets genomgripande strukturella förändringar på energiområdet, med bland annat avreglering och konkurrens om elkunder. Kommunen är i dag en av flera aktörer i en samverkan kring omställningen av det lokala energisystemet som helhet. Kommunen kan emellertid ta på sig en särskild roll bland aktörerna genom att förmedla den totala bilden av det lokala energisystemet och samla alla aktörer kring en gemensam långsiktig inriktning.

Detta innebär att kommunens energiplan i princip har två fokus: ett strategiskt övergripande fokus

som gäller hela det geografiska området, och ett operativt fokus med konkreta åtgärder i kommunens egen organisation och verksamhet. Acceptansen utanför kommunens organisation för energiplanens övergripande inriktning beror bland annat på att kommunen agerar konsekvent och som ett föredöme.

Näringsliv, organisationer och privatpersoner kan genom energiplanen stimuleras att delta i kommunalt initierat arbete eller genomföra egna åtgärder och därmed bidra till att uppfylla de gemensamma målsättningarna.

Hållbarhetsbedömning

I lagen om kommunal energiplanering krävs att energiplaner ska innehålla en analys av vilken inverkan den verksamhet som framgår av energiplanen har på miljö, hälsa och hushållning med mark, vatten och andra resurser. Inriktningarna och konsekvenserna av målsättningarna som uttrycks i denna energiplan har bedömts med utgångspunkt i sociala, ekonomiska och miljömässiga aspekter.

Det är emellertid viktigt att poängtera att Norrköpings kommuns målsättningar i denna

energiplan, förutom att de arbetats fram i bred samverkan och samråd med lokalt näringsliv och organisationer, överensstämmer väl och är i enlighet med regionala, nationella och internationella energipolitiska beslut och målsättningar. Således bör konsekvenserna inte betraktas som något unikt för Norrköpings kommun. Det är aspekter och konsekvenser av generell karaktär och kan ske på såväl regional som nationell och global nivå. Hållbarhetsbedömningen återfinns i bilaga 1, Nuläge, energistatistik och hållbarhetsbedömning 2015.

TÄNK PÅ ATT

Ett hållbart energisystem inte står i motsättning till fortsatt utveckling och ökad välfärd!

Uppföljning

Energiplanen är ett långsiktigt dokument och ska därför aktualiseras under varje ny mandatperiod. Varje år kommer en uppföljning av indikatorerna att ingå i kommunens årsredovisning och redovisas för kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Kommunens interna arbete följs årligen upp genom en uppföljning av handlingsplanen.

VISION 2035

Framtidstro i ett färgstarkt Norrköping

År 2035 är Norrköping en av landets främsta miljökommuner med 175 000 invånare. Här har alla barn och ungdomar framtidstro. I en innovativ miljö stimuleras entreprenörskap och näringsliv som med bredd och spets attraherar talanger och studenter. Helt enkelt ett näringsliv och universitet i toppklass. Här skapar vi livskvalitet genom upplevelser och stolta miljöer. Norrköping är en ledande kulturstad och Sveriges musikhuvudstad. Med respekt för stadens själ och med mod och kreativitet skapar vi vårt färgstarka Norrköping tillsammans.

NORRKÖPINGS KOMMUN

Adress: Kommunstyrelsen kontor, 601 81 Norrköping

Tel: 011-15 00 00

E-post: norrkoping.kommun@norrkoping.se

www.norrkoping.se

NORRKÖPING